

መሰላት ዶብ ንስደተኛታት

ንካብ ሕቡራት መንግስታት አመሪካ ናብ ካናዳ ዑቕባ ክሓቱ ዝመጹ፡ ናይ ሕቡራት መንግስታት ዜጋታት ዘይኮኑ፡ ሰባት መሰላቶም ዘፍልጥ መምርሒ።

ንገዛእ ርእሰኹምን ንስደተኛኹምን ውሕስነት ክትደልዩ መሰል ኣለኩም። እዚ መምርሒ እዚ ውሳኔታትኩም ንምድጋፍ ሓበሬታ ክህበኩም ኢዩ። እዚ ሓፈሻዊ ሓበሬታ እምበር ሕጋዊ ምኽሪ ኣይኮነን። ብዘይካ እዚ ኣብዚ ተቐሪቡ ዘሎ ሓበሬታ ካልኣት ኣብ ግምት ከተእትውዎም ዘለኩም ብዙሓት ዝርዝራት ኣለዉ። ስለዚ እንተተኻኢሉ ሓደ ጠበቓ ርኽቡ።

እዚ መምርሒ እዚ ብሕጋዊ ኮሚተ ስደት ናይ ማሕበር ሕገ ኦንታርዮን (Immigration Legal Committee of the Law Union of Ontario) ብዘይሕጋዊ ሰብ የለንን (No One Is Illegal) ዝተዳለወ ኢዩ ብሕጋዊ መደበር ጥዕና ኣፍሪቃ-ካናዳ (African-Canadian Legal Clinic) ዝተደገፈ ኢዩ።

ብመእተዊ ወደብ ምምጻእ

መእተዊ ወደብ ሓደ ንካናዳ ብሕጋዊ መንገዲ ክትኣትዉሉ እትኽእሉ ቦታ ኢዩ። ናይ መሬት መእተዊ ወደብ ዝበሃል ኣጋር፡ ኣውተቡሳት፡ ሰብ ብሽክለታ፡ ባቡራትን መካይንን ካብ ሕቡራት መንግስታት ናብ ካናዳ ዝኣትዉሉ ቦታ ኢዩ። ካልኣት መእተዊ ወደባት መዓርፎ ነፍርትን ናይ ባሕሪ ወደባትን ኢዮም።

ካናዳን ሕቡራት መንግስታትን ሓደ ስምምዕ ውሑስ ሳልሳይ ሃገር (ሰውሳሃ) ዝበሃል ስምምዕ ከቲመን ኢዮን። እዚ ስምምዕ ንብዙሓት ሰባት ናብ ካናዳ ብዝኾነ ሕጋዊ ናይ መሬት መእተዊ ወደብ እንተመጽዮም ዑቕባ ንክይሓቱ ይኽእሉም።

ኣብዚ ትሕቲ እዚ እገዳ እዚ ዘይኣትዉ ሰለስተ ኩነታት ኣለዉ። ኣብ ትሕቲ እዞም ኩነታት እዚኣም፡ ወላ ውን ብናይ መሬት መእተዊ ወደብ እንተመጸኹም ዑቕባ ንክትሓቱ ክፍቀደልኩም ይኽእል ኢዩ።

1) ብናይ መሬት መእተዊ ወደብ እንተመጸኹም ኣብ ካናዳ ቤተሰብ እንተልዮምኹም ዑቕባ ክትሓቱ ክፍቀደልኩም ይኽእል ኢዩ። ቤተሰብ ከም፡ ሕደ ወይ ኣንጻር ጾታ መጻምድቲ፡ በዓል ብርኪ ነባር ሕገ (common-law partner)፡ ሕጋዊ ሞግዚት (ሓታቲ ትሕቲ 18 ዓመት ዝዕድሚኡ እንተኾይኑ)፡ ውሉድ፡ ኣሕዋት፡ ኣባሓን ወይ እኖሓን፡ ውላድ ጻልኩም ወይ ውላድ ወድኹም፡ ሓወቦ፡ ኣኮ፡ ኣም ወይ ሓትኖ፡ ውሉድ ሓውኹም ወይ ውሉድ ሓፍትኹም ዝኣመሰሉ ክኾውን ይኽእል። ኩሎም ቤተሰብ ብቐዓት ኣይኮኑን።

ኣብቲ ዶብ ምስ ኣተኹም ነቲ መኰነን ስደተኛታት ኣባል ስድራኹም ኣብቲ ሃገር ብኣካል ከም ዘሎን ኣብ ካናዳ ናይ ስደተኛ ፍቓድ ከም ዘለዎን ከተረጋግጹሉ ኣለኩም። ኣብ ካናዳ ናይ ስደተኛ ፍቓድ ዘለዎ ማለት፡ ንናይ ዑቕባ ሕቶኡ ወይ ናይ ቅድመ-ምስጻግ ናይ ሓደጋ ገምጋም (Pre-removal Risk Assessment) ዝተዓወተሉ፡ ቀዋሚ ተቐማጢ፡ ዜጋ ካናዳ ወይ ድማ ሓደ ናይ ምስጻግ ትእዛዙ ደው ዝበለሉ ሰብ፡ ናይ ስራሕ ፍቓድ ወይ ናይ ትምህርቲ ፍቓድ ዘለዎ ሰብ፡ ወይ ሓደ ክሳብ ሕጂ ኣብ መስርሕ ዘሎ ናይ ዑቕባ ሕቶ ዝሓተተ ሰብ ማለት ኢዩ። ኣድራሻ ናይ ኣባል ስድራኹም ክህልወኩም ከድሊ ኢዩ (እቲ መኰነን ንኣባል ስድራኹም ክድወለሎምን ሕቶታት ክሓቱምን ይኽእል ኢዩ)። ምስኣም ንዘለኩም ዝምድና ዘረጋግጽ ሰነዳትን ኣብ ካናዳ ዘለዎም ኩነታት ዘረጋግጽ ወረቓቕቲ ከድልየኩም ይኽእል ኢዩ።

2) መሰነይታ ዘይብልኩም ትሕቲ ዕድመ እንተኹንኩም ድማ ብናይ መሬት መእተዊ ወደብ እንተመጸኹም ዑቕባ ክትሓቱ ክፍቀደልኩም ይኽእል ኢዩ። እዚ ማለት ትሕቲ 18 ዝዕድሜኹም፡ ዘይተመርጸኹምን ናብ ካናዳ ድማ ምስ ወላዲ ወይ ሕጋዊ ሞግዚት ኣይኮንኩምን መጻኹም፡ ኣብ ካናዳ ወይ ኣብ ሕቡራት መንግስታት ድማ ወላዲ ወይ ሕጋዊ ሞግዚት የብልኩምን ማለት ኢዩ።

3) ብናይ መሬት መእተዊ ወደብ እንተመጸኹም፡ ናብ ካናዳ ክትኣትዉ ዘፍቀደልኩም ብቐጥራ ወይ ናይ ጉዕዞ ሰነድ ወይ ብቐጥራ ናይ ስራሕ ወይ ናይ ትምህርቲ ፍቓድ እንተልዩኩም፡ ወይ ድማ ካብ ናብ ካናዳ ክትኣትዉ ሺዛ ካብ ዘዩድልዩ ሃገር ዝመጸኩም እንተኹንኩም፡ ዑቕባ ክትሓቱ ክፍቀደልኩም ይኽእል ኢዩ።

ብሃራሪት ወይ ብጃልባ እንተመጹኹም ብመሰረት ሰውሳሃ ኣይከትከልኩሉን ኢኹም፡ ኣብ ሕቡራት መንግስታት ናይ ዑቕባ ሕቶኹም ዝተነጸገን ካብ ሕቡራት መንግስታት ተሰገገዎም ብካናዳ ትሓልፉ ዘለኹም ክሳብ ዘይኮንኩምን ድማ ኣብቲ ወደብ ናይ ዑቕባ ሕቶኹም ከተእትዉ ትኽእሉ ኢኹም።

ምሕታት ዑቕባ ኣብ መእተዊ ወደብ

ብምኽንያት እቶም ኣብቲ ናይ ሰውሳሃ እገዳ ዘይኣትዉ ኮነታት ወይ ብመዓርፎ ነፈርቲ ወይ ናይ ባሕሪ ወደብ ብምምጻእኩም ናብ ካናዳ ክትኣትዉ እንተተፈቐዱልኩም፡ ኣብቲ መእተዊ ወደብ ብሓደ መኰነን ቃለ-መጠይቕ ክግበረልኩም ኢዩ፡ ንሱ ድማ ስደተኛ ንምዃን ከተመልከቱ ክትጅምሩ ትኽእሉ እንተኾንኩም (ወይ ናይ ዑቕባ ሕቶ ከተእትዉ ክፍቀደምኩም እንተኾይኑ) ክውሰን ኢዩ።

እቲ መኰነን ብቐጥታ ናይ ዑቕባ ሕቶ ክትሓቱ ክፍቐደልኩም ይኽእል ኢዩ፡ ወይ ናብ ካናዳ ክትኣትዉ ብምፍቃድ ካልእ መዓልቲ ንቃለ-መጠይቕ ክትምለሱ ክሓተኩም ይኽእል ኢዩ። እቲ መኰነን ዝያዳ ሓበሬታ ንምእካብ ኣብ ቀይዲ (ቤት ማእሰርቲ) ከጽንሓኩም ውን ይኽእል ኢዩ።

ናይ ዑቕባ ሕቶ ንክይትሓቱ ከኽልክሉኹም ዝኽእሉ ገለ ምኽንያታት እዞም ዝሰዕቡ ኢዮም (1) ኣብ ሓንቲ ክትምለስዎ እትኽእሉ ሃገር ናይ ስደተኛ ፍቓድ እንተልዩኩም ወይ (2) ኣብ ካናዳ ኣቐዲምኩም ናይ ዑቕባ ሕቶ ሓቲትኩም እንተኔርኩም እሞ ተነጺጉ፡ ተሳሊቡ ወይ ተሓዲጉ ወይ ንክይቅጽል ተኽልኪሉ እንተነይሩ (3) 'ዘይቅሱል' ኳንኩም እንተተሓሰብኩምን ንድሕነት ኣስጋኢ ኳንኩም እንተተረኺብኩም ወይ ከበድቲ ገበናት ፈጺምኩም እንተኔርኩም።

እቲ መኰነን ናይ ዑቕባ ሕቶ ክትሓቱ እንተፍቐዱልኩም፡ ሓደ ሰነድ ሓታቲ ዑቕባ (Refugee Protection Claimant Document) ክትወሃቡ ኢኹም፡ ነዚ ሰነድ እዚ ክንከን ጥዕና ከምኡ ውን/ወይ መንግስታዊ ናብዮት ንምርካብ ክትጥቀሙሉ ትኽእሉ፡ ናይ ስራሕ ፍቓድ ንምርካብ ውን ከተመልከቱ ትኽእሉ ኢኹም።

ሓደ ኣገዳሲ መሰረት ሕቶ (Basis of Claim) ዝብል ቅጥዲ ውን ክትወሃቡ ኢኹም። ተዳለዉ። ኣብ ውሽጢ 15 መዓልታት ነዚ ቅጥዲ እዚ ክትመልእዎን ናብ ቦርድ ስደትን ስደተኛታት ከም ዝበጽሑ ከተረጋግጹን ክድልዩኩም ኢዩ። እንተተኻእሉ ነዚ ቅጥዲ ኣብ ምምላእ ዝሕግዘኩም ርኽቡ፡ ብዛዕባ ሕቶኹም ኩሉ ሓበሬታ ከም ዘእተኹም ድማ ኣረጋግጹ።

ናብ ካናዳ ብሕጋዊ መእተዊ ወደብ ዘይኮነ ቦታ ምእታው

ብዙሓት ሰባት ናብ ካናዳ ብመሬት ኮይኑ ግን ብመእተዊ ወደብ ወይ ወግዓዊ መቐረጺ ዶብ ዘይኮነ ቦታ ይመጹ። እዚ "ዘይሕጋዊ" ኣይኮነን፡ ግን ክትቅየዱ ትኽእሉ ኢኹም። ናብ ካናዳ ድሕሪ ምምጻእኩም ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ናይ ፖሊስ ወይ ናይ ኣስፈጻምቲ ስደት ካናዳ እንተኣትኹም፡ ኣብ መበቆል ሃገርኩም ስግኣት እንተልዩኩም ብኡ ንብኡ ንገርዎም።

ሓንሳብ ኣብ ካናዳ ምስኣተኹም፡ ናይ ዑቕባ ሕቶ ብሕጋዊ ኣገባብ ናብ ዝኾነ መኰነን ናይ ወኪል ኣገልግሎት ዶብ ካናዳ ወይ ድማ ኣብ ዝኾነ ቤት ጽሕፈት ናይ ስደት፡ ስደተኛታትን ዜግነትን ካናዳ (www.cic.gc.ca) ከተቐርቡ ትኽእሉ። ኣብዚ ቤት ጽሕፈት እዚ ሓደ ጥግር ቅጥዕታት ክትወሃቡ ኢኹም። ነዞም ቅጥዕታት እዚኣቶም መሊእኩም ናብቲ ቤት ጽሕፈት ክሳብ ዘይተመለስኩም፡ ክንከን ጥዕና ወይ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ክትረኽቡ ወይ ንናይ ስራሕ ፍቓድ ከተመልከቱ ኣይትኽእሉን ኢኹም እዚ ናይ ውሽጢ-ሃገር ሕቶ ይበሃል። ነዞም ቅጥዕታት ተጠንቂቑኩም ኣዳልውዎም ምኽንያቱ እዞም ቅጥዕታት መሰረት ናይ ሕቶኹም ይኾኑ ቦቲ ንናይ ዑቕባ ሕቶኹም ዝውስኖ ወሳኒ-ሰብ ድማ ክረኣዩ ኢዮም።

ንዝእርእስኹም ምሕላው

ዝኾነ ንኣስፈጻምቲ ስደት (ወኪል ኣገልግሎት ዶብ ካናዳ)፡ ወይ ፖሊስ፡ እትዛረብዎ ነገር ክፋል ናይ ሰነድ ናይ ዑቕባ ሕቶኹም ክኸውን ኢዩ፡ ድሒርኩም ድማ ኣብቲ ናይ ስደተኛ ብይን ሕቶታት ክትሓቱ ትኽእሉ ኢኹም። ስለምንታይ ናብ መበቆል ሃገርኩም ከይትምለሱ ከም እትፈርሑ ክንዲ ዝተኻእለ ደቂቕ ሓበሬታ ክትህቡ ፈትኑ። ሓሶት ሓበሬታ ምሃብ ወይ ድማ ካብ መልሰኹም ንገለ ነገራት ምሕዳግ ድሒሩ ንተኣማንነት ናይ ዛንታኹም

ከጸልዎ ይኸእል ኢዩ።

ንቅጥዕታትኩምን ንመመልከቲ ዑቕባኹምን ንምምላእ ንክሕግዡኹም ኣማኻሪ (ሓደ ጠበቓ ወይ ፍቓድ ዘለዎ ኣማኻሪ ስደተኛታት) ክትገብሩ ኣለኩም። ሕማቕ ጠባይ ዘለዎም ጠበቓታትን ኣማኸርቲ ስደተኛታትን ኣለዉ። ስለዚ ካብ እመናት ምንጭታት ወይ ካብ ኮማዊ ወኪላት ኣስማት ናይ ኣማኸርቲ ክትረኽቡ ፈትኑ። ቅድሚ ጉዕዞ ምጅማርኩም ምስ ሓደ ጠበቓ ክትዛረቡ ክትፍትኑ ኣለኩም። ሓንሳብ ኣብ ካናዳ ምስ ኣተኹም ድማ ብመንገዲ ሓደ ሕጋዊ ረድኤት ዝበሃል መደብ፡ ነጻ ሕጋዊ ሓገዝ ክትረኽቡ ትኸእሉ ኢኹም።

እቶም ንክትሰግሩ ዝሕግዡኹም ዘለዉ ነቲ ዝህቡኹም ዘለዉ ደገፍ ይኸፈለሉ እንተኾይኖም፡ ሕጋዊ ወይ ምስ ስደት ዝተሓሓዘ ክሲ ክምሰረተሎም ይኸእል ኢዩ። እቶም ንሰባት ዶብ ንክሰግሩ ዝሕግዡ ዘለዉ ሰባት፡ ንዝእርጎም ዝኾነ "ነገራዊ መኸሰብ" ክይረኽቡ ምሉእ ብምሉእ ንግብረሰናይ ይገብርዎ ክም ዘለዉ ክረጋግጹ ኣለዎም። ስደተኛታት ናብ ካናዳ ንክመጹ ትሕግዡ እንተሊኹም ሕጋዊ ሓገዝ ሕተቱ።

ኣብ ካናዳ ብዘይ ካርታ፡ መዕቆብን ደገፍን ኣብ ሓደ ኣዝዩ ፍሉይ ቦታ ክትግደፉ ትኸእሉ ኢኹም። ኣብ ሓጋይ (ካብ ጥቅምቲ ክሳብ ምያዝያ) ንዝኾነ መጠን ግዜ ኣብ ደገ እንተጸኒሕኩም ከቢድ ናይ ጥዕና ጸገማት ክጋጥሙም ልዑል ተኸእሎ ኣሎ። ብዙሕ ምወቕ ክዳውንቲ፡ ምግብ፡ ማይን ናይ ኢድን ናይ እግሪን መሞቕን ተማልኡ። ቴሌፎንኩም ተማልኡ እንተኾነ ግን ኣብ ሄሽካ እትድውለሉ ቦታታት (roaming areas) ከም እትድውል ኣረጋግጹ። ኣብ ካናዳ ኣብ መብዛሕቲኡ እዋናት ሓደጋ ናብ 911 ክትድውሉ ትኸእሉ ኢኹም። እዚ ግን ፖሊስ ውን ክመጽኡ ይኸእሉ ኢዮም ማለት ኢዩ።

ብዛዕባ መሰርሕ ስደተኛታት ኣብ ካናዳ ዝያዳ ሓበሬታ ኣብዚ ርኽቡ፡ <http://refugee.cleo.on.ca/en/refugee-claim-flowchart>

ሎሚ ኣውራጃኩም ከም ብሓድሽ ዘርግሕዎ። ሕቶታት ኣለኩም፡ በዚ ኣድራሻ ለኣኹልና nooneisillegal@riseup.net.

እዚ ሕጋዊ መምርሒ እዚ ኣብቲ ናይ ካናዳ ሕገ ስደተኛታት ዝተደረገ ኢዩ። እዚ ሕገ እቲ መብዛሕቲኡም ሓተቲ ዑቕባ ዝገጥምዎ ዓብላሊ ሕጋዊ ስርዓት ኢዩ። ሓደስቲ መጻእቲ ብምሉእ ካናዳ ናይ ደቀባት መሬት ምዃኑ ክርድኡ ንምሕጻን።